

Novice.

legar (tifus), grižo (disenterijo), epidemsko otrpenje tilnika, porodniško mrzlico, legar z marogami, koze, azijsko koleru, kugo, redicivni legar, gobavost (lepro), egiptijsko vnetje oči (trahom), rumeno mrzlico, vranični prisad (črni- co), smrkvost in steklost ter ugriznine po na steklosti obolelih ali steklosti sumljivih živali kot bolezni, ki jih je treba naznanjati.

Naredba ministra za notranje zadeve z dne 5. maja 1914 razširjuje z zakonitim pooblaščenjem krog teh bolezni, ki jih je treba naznanjati. Glede ošpic, dušljivega kašlja in mumpsa (vnetje ušesne slinavke) določuje namreč krajevno omejeno naznanilo dolžnost, to je ošpice, dušljivi kašelj in mumps, se morajo naznanjati v zdraviliščih, kopelih, letoviščih, zimskih stacijah in drugih krajih te vrste, ki jih z razglasom določi politična deželna oblast, dalje te tri bolezni ter rdečice in norice v zavodih in internatih, ki jih deželna politična oblast istotako označi razglasilnim potom.

Naznanilo je moči podati pisмено, ustmeno, brzojavno ali telefonsko; ako se je podalo telefonsko, mora se takoj ponoviti. V svrhu naznanjevanja so se izdale posebne tiskovine (Naznanilo o kužni bolezni), katere pa so dolžni uporabljati le zdravniki in predstojniki bolnišnic, ki bodo te tiskovine dobivali od županstev.

Razen te splošne, nalagata zakon in naredba zdravnikom v gotovih slučajih še neko posebno naznanilo dolžnost. Naznanjati imajo namreč poleg tega vsak prvi primer obolenosti ali sumnje obolenosti na škrlatici, difteriji, legarju z marogami, kozah, azijski koleri, kugi ali egiptijskem vnetju oči nemudoma in sicer brzojavno, telefonsko ali, ako se naznanilo tem potom ne more podati, po posebnem selu županu in politični okrajni oblasti, v mestih svojim ustavom politični deželni oblasti. Na enak način je naznaniti županstvu vsak prvi slučaj steklosti.

Naloga župana je, da tudi s strani najkrajšim potom naznani politični okrajni oblasti vsak prvi slučaj ene ravnokar imenovanih bolezni.

Z enako naglico naznaniti je pri legarju z marogami, kozah, koleri in kugi ne le vsak prvi, temveč sploh vsak slučaj politični okrajni oblasti, v mestih s svojim ustavom deželni politični oblasti. Izjemo glede te posebne naznanilne dolžnosti uvaja naredba z ozirom na škrlatinko, difterijo in egiptijsko vnetje oči v onih krajih, ki jih ima določiti deželna politična oblast, v katerih se te bolezni trajno pojavljajo, kakor je to n. pr. pogosto v velikih mestih.

V takih krajih razglasi županstvo primernim potom, da ima odpasti ta posebna naznanilna dolžnost.

Glasom naredbe imajo dalje zdravniki s posebnimi tiskovinami (Končno naznanilo) županu naznaniti oddajo bolnika, obolenega za boleznijo, ki jo je dolžnost naznaniti, v bolnišnico, njega preselitev, kakor tudi ozdravljenje ali smrt.

Truplo kraljice Ivane. Iz Prage poročajo: V cerkvi v Melniku so pri restavriranju cerkve našli truplo kraljice Ivane, druge soproge kralja Jurija Podjebradskega.

Franciškan se bo oženil. Iz Monakovega poročajo: Tukajšnji frančiškanski pater N. Engelbert Huber se je preselil v Carigrad. Od tam je pisal provincialu, da izstopi iz frančiškanskega reda, ker se bo oženil.

Zrakoplovna tekma. V zvezi s svetovno razstavo v San Francisko 1915 se bo baje pričela 15. maja zrakoplovna tekma okoli zemlje. Razstavno vodstvo je v to svrhu dalo 150.000 dolarjev za darila ter svoto deponirala v banki.

Tovarnar vlomilec. Iz Monakovega poročajo: Tu so aretirali tovarnarja Jurija Stubenhoferja kot poglavarja organizirane tolpe vlomilcev. Med drugimi zločini je izvršil tudi velik vlom pri nekem ritmoju. Pri njem so našli celo skladišče pokradenih stvari. Dva sokrivca so aretirali.

Grozen čin blazne matere. Iz Budimpešte poročajo: Žena poslovođe tovarne „Danubius“, Angela Moser, ki je že dalj časa kazala, da je blazna, je 16. t. m. vzela svojih pet otrok v starosti od šestih let do sedmih mesecev ter jih pometala v vodnjak. Nato je še ona skočila vanj. Triletni sin in sedem mesecev stari dojenček sta utonila, ostale so umirajoče prenesli v bolnišnico.

Stroj za delanje denarja je kupil. Vsakdo hoče hitro obogateti. Receptov je že premnogo. O nekem takem, precej komičnem in nenavadnem poskusu pripovedujejo ameriški listi. Pri tem ni šlo za nič drugega, nego za čudežni stroj, ki je, kakor v pripovedki, delal iz enega dolarja dva dolarja. Zgodilo se je sledeče: Neki Vladislav Filipjak v Chicagu je prišel na policijski komisariat ter prosil službujočega komisarja, naj mu pomaga, najti dva moža, ki sta ga na jako zvit način pripravila ob 320 dolarjev. Na poziv komisarjev je Filipjak pripovedoval, da se je pred par dnevi seznanil z dvema možema nedaleč od svojega doma. In kmalu so pili na novorojen prijateljstvo. Oba prijatelja sta zagotavljala Filipjaku, da se ne bo nikdar kesal tega prijateljstva in da se ju bo vse svoje življenje spominjal. In v resnici mu je drugi dan eden izmed njegovih novih prija-

teljev telefoniral, naj pride v neko hišo na Michiganski cesti, kjer bo čakal nanj. Filipjak je brez odlašanja odšel tja. In ko je prišel v označeno hišo, so ga nenavadno iskreno pozdravili, pogostili, potem so mu prav prijateljsko in zaupno pokazali stroj za delanje denarja. Če se je v stroj vložil en dolar ter se vreteno zavrtelo, tedaj je padel iz stroja popolnoma nov dvodolarski novc. To je Filipjaku neizmerno ugajalo. In ker je hotel hitro obogateti, je izrekel željo, da bi rad kupil stroj. Prijatelja sta bila zadovoljna. In navzlic temu, da bi moral Filipjak dati za stroj pravzaprav petsto dolarjev, sta mu ga prijateljsko prepustila za 320 dolarjev. Filipjak je bil s tem zadovoljen, plačal in potem hitel s strojem domov, ves vesel, kako bo delal iz enega dolarja dva. Ko je prišel domov, je dal v stroj dolar, zavrtel vreteno — in namesto dvodolarskega novca je padel iz stroja isti dolar. Poskusil je to še večkrat, a vedno z istim uspehom. Tedaj se je Filipjaku še le zasvetilo v glavi, da je bil osleparjen. Vsled tega je prosil policijo, naj blagohotno poišče njegova dva prijatelja. Neumnost in hrepenenje po denarju ga je stalo 1600 kron.

Oficir — morilec. Iz Milana poročajo: V ljudskem vrtu v mestu Aosta je predvčerajšnjim zvečer poročnik Decoubre ustrelil zdravnikovo soprogo Marijo Gallina. Poročnik je bil v vojni v Cirenajki, kjer je bil ranjen v glavi. Od tega časa je bil duševno bolan.

Na smrt obsojen. Porotno sodišče v Tarnovu je na smrt obsodilo kmeta Stanislava Styra. Styra je s sekuro ubil svojo ljubico, da se maščuje zaradi neke alimentacijske tožbe. Istotako je umoril njenega brata in njeno mater, ki sta prihitela na pomoč ter zažgal hišo svojih žrtev.

Eksplodizija. Iz Petrograda poročajo: V neki celulozni tovarni v Moskvi blizu taganske kaznilnice se je 16. tm. dogodila grozna eksplozija, ki je vžgala vse poslopje. Med delavci je izbruhnila velika panika, ker mnogi niso našli izhoda. Dozdaj so potegnili izpod razvalin štiri mrtve in 14 težko ranjenih. Smrtno se je ponesrečilo baje 25 delavcev.

Španski sleparji z zakladi prijeti. Iz Madrida poročajo: Po dolgoletnem trudu se je oblastim vendarle posrečilo, zaslediti zloglasne španske sleparje z zakladi. Glavni sedež so

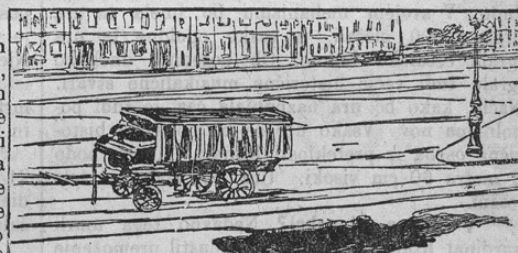
Povodenj v Parizu.

Dne 15. junija zgodila se je v glavnem mestu Francoske Parizu velikanska povodenj, ki je zahtevala tudi precej človeških žrtev in je povzročila ogromno škodo. Nastopila je namreč huda nevihta, pri kateri so se oblaki odtrgali. Na raznih krajih mesta udrla je voda na ulice in je tlak pokrila ter velike jame zgrebla. Na trgu Philippe du Roule počil je glavni kanal in voda se je izlila v nastalo jamo. Tam je znašala zemeljska odprtina 150 kvadratnih metrov. Med nevihto poteklo je mnogo oseb v vinsko prodajalno. Ko se je zemlja pogreznila, vzela jih je seboj. V jamo pa ni mogel nikdo priti, ker je voda kakor velikanski studenec tekla iz razbitih cevi. Na trgu St. Augustine pogreznila se je istotako zemlja. V nastalo odprtino padel je veliki avtomobil; šofer in dve v vozu sedeči ženski so pri tej nesreči svoje življenje izgubili. Pa tudi na drugih krajih mesta napravila je nevihta velikansko škodo. Naša slika kaže zgoraj prostor, na katerem se je pogreznil avtomobil s 3 osebami. Spodaj pa vidimo trg St. Philippe du Roule, na katerem je prišlo 5 oseb ob življenje.

Ali si se še na

„Štajerca“

naročil? Ako ne, stori to takoj!

Der Schauplatz der Katastrophe auf dem Platz St. Augustin, wo ein Druschkenautomobil mit 3 Personen versank.

Der Platz St. Philippe du Roule, auf welchem 5 Personen umkamen. Schauplätze der Wetterkatastrophe in Paris.

Varčiti pomaga

Zvezda s

MAGGI-JEVA

križcem

zabela

z zvezdo s križcem.

Vsaka se tako redka juha in tudi vsaka slaba goveja juha, ravno tako omake, sočivja in salate zadobe takoj in in jako dober okus, če jim privedeš samo par kapljic MAGGI-JEVE zabele. Navodilo za uporabo je priloženo vsaki originalni steklenici.

Poskusne skleničice po 12 v.

Čuvajte se ponaredb!

imeli v Barceloni, od koder so pošiljali predvsem v Avstrijo in Nemčijo pisma, v katerih so pozivali adresata, naj dovoli posojilo v to svrhu, da se more dvigniti zakopan zaklad. Pri sleparjih so našli 70.000 naslovov boljše situiranih oseb Avstrije in Nemčije. Poglavar sleparjev je neki Rölke.

Grozni prizori v cirkusu. Iz Londona poročajo: V nekem cirkusu v Chicagu so se odigrali grozni prizori. Krotilec živali Dittrich je šel v kletko, v kateri je bilo šest levov. Eden izmed levov je vrgel krotilca na tla, na kar so se še ostali levi vrgli nanj ter ga pred občinstvom raztrgali in deloma požrli. Eden izmed levov je v zmešnjavi pobegnil na cesto, kjer je nastala velika panika. Kaj je povzročil na cesti, se še ne ve.

Kinematografska puška. Neki francoski tehnik je konstruiral puško, bi pomenja velik napredek v tehniki streljanja. Puška ima dve cevi, in sicer služi ena za streljanje, druga pa istočasno od strela napravi dvanajst fotografskih posnetkov strelne črte. Na koncu cevi je namreč mali fotografski aparat, ki deluje samostojno ob vsakem strelu. Na ta način se dobi natančno sliko strelne črte in vojak, ki strelja, se lahko tako na najbolj zanesljiv način pouči o svojih napakah pri streljanju.

Za zračno tekmo okrog sveta je o priliki svetovne razstave v San Franciscu leta 1915 razpisana nagrada 150 tisoč dolarjev. K temi so povabljeni tudi Avstrijci.

Kinematografi na ruskih železniških postajah. Tvrdka Pathé Freres je predložila ruski vladi, da ji dovoli na železniških postajah postaviti kinematografe; tvrdka bi dala 10 odstotkov kosmatih dohodkov za učence železniških šol.

Slepec — novomašnik. Ako bo papež ugodil prošnji kardinalov O. Connell in Gibbons, bo prihodnji mesec v jezuitskem kolegiju v Woodstocku v Združenih državah posvečen v mašnika slepec, kar bo prvi slučaj v zgodovini katoliške cerkve. Kandidat za duhovniški stan, ki je doma iz Bostona, je izgubil luč oči pri neki eksploziji povodom nekega fizikalnega eksperimentiranja v kolegiju. Kljub temu pa je nadaljeval svoje teološke študije. V jezuitskem redu je že 14 let.

Ura z orglami. Na Dunaju izdelujejo na poslopju življenske in rentne zavarovalnice „Anker“ (Hoher Markt) umetno uro, ki bo moderno čudo. V svojem mehanizmu bo imela ta ura orgle z 800 piščali, in vsako opoldne bo ura igrala cesarsko himno. Ob posebnih dneh bo igrala tudi večje historične muzikalne stvari. Način, kako bo ura naznanjala čas, je tudi popolnoma nov. Vsako uro se bo pokazala historična oseba iz preteklosti Dunaja. Ti kipi bodo 2 metra 60 cm visoki. Ura bo dodelana šele jeseni.

V nebesa ali pekel? Nedavno tega umrl kardinal Kop v Vratislavi je zapustil premoženje v znesku sedem milijonov kron. Ako pomislimo, da je bil kardinal Kop, preden se je posvetil duhovniškemu stanu, reven telegrafski delavec, pridemo do prepričanja, da je dušebrižje zelo dober „kšeft.“ In ti gospodje, ki pograbijo vse, kar jim pride pod roko, nam pripovedujejo, naj bomo skromni! Sveto pismo med drugim tudi pravi, da je Kristus nekoč rekel „še lisica ima svoj breg, a sin božji nima kamor bi položil svojo glavo“ in če citiramo še stavek „prej pojde velblod skozi šivankino uho, predno pride bogataš v nebesa“, tedaj je pač opravičeno vprašamo, kam je prišel kardinal Kop, v nebesa ali v pekel? Da, da, gospoda od črne plati, ne vera, ne cerkev, ampak mamon, ki ga grabite na račun revežev skupaj, je v nevarnosti. Kričite pa vedno le zaradi tega, da bi od lastne požrečnosti zavrnilo pozornost siromakov.

Usodepolna iznajdba. Iz Florence poročajo, da je italijanski inženir Ulivi iznašel stroj, ki užge na velike daljave z nevidnimi žarki zalogo smodnika. V Florenci so delali z njim poskuse in užgali v oddaljenosti 20 km bombo, ki so jo potopili v vodo, da se je z velikanskim pokom razletela. S to iznajdbo bodo Lahy zažigali, če bodo hoteli, na oddaljenost 100 ali še več kilometrov smodnišnice in zaloge streliva v sovražnih deželah in razstrelili v zrak vsako vojno

ladjo, ki se jim bo bližala. Če se iznajdba uveljavi in če je res tako imenitna, potem se sedanj način vojne mora čisto spremeniti.

Kako globoko so že prevrtali zemljo. Da doženejo, kako globoko sega kaka ruda in v druge znanstvene namene, so na večjih krajih navrtali z velikanskimi svedri zemljo. Svedri so iz jekla in imajo na koncu rezalne demante. S takimi svedri prevrtajo več sto metrov globoko. Najglobokejše so navrtali sedaj na Nemškem v Paruševicah pri Rybniku. Prišli so s svedrom 2063 m globoko v zemljo, torej nad dva kilometra.

Moč dinamita. V Ameriki so delali poskuse s podmorskimimi minami. V vsaki mini je bilo 50 kg dinamita. Zažgali so jih z električno žico. Mina je vrgla vodo 150 m visoko.

Deklica izvršila samomor, ker je bila revna in grda. V Grunewaldu pri Berlinu se je pred kratkim ustrelila mlada deklara iz rodbine, ki je izgubila vse svoje premoženje. Zapustila je pismo, v katerem pravi: „Čutim, kako sem na svetu zapuščen in zdi se mi, da sem tudi popolnoma nepotrebna, ker sem grda. Preživela sem martirij deklice brez krasote. Nisem bila ljubljena. In ko se mi je že zdelo, da bom srečna, me je sreča prevarila.“ Iz pisma je razvidno, da je deklara presojala življenje preenostransko, da je preveč vpoštevala krasoto telesa in obličja. Pri tem pa je pozabila ali ni vedela, da krasota ni niti pri ženski predpogoj sreče. Danes smo že zdavnaj prešli oni čas, ko so se moške ozirali le na krasoto žene in ko je bila lepota najpomembnejša lastnost žene. Vsaj je Stendhal pisal, da „pridem v dobo, ko bomo ljubilgrdo“ in je trdil, da je prevelika lepota polna nesreča. Balzac pa je pisal: „Srečne so nelepe žene, kajti njihovo je kraljestvo ljubezni.“ Rousseau je napisal o svoji Sofiji: „Krasna ni, toda poleg nje pozabijo moške na krasne žene. Ona učinkuje čudovito in človek ne ve, zakaj.“ Pojem lepote je sploh širok, tako da se ne more smatrati za lepo samo onega, kar posamezniku ugaja, kajti okus je vedno individualen. Predvsem pa ni treba toliko uvaževati svoje fizične lepote, da se zaradi tega izvrši samomor.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Oče najde mrtvega sina. V Ormožu kopalo se je več šolskih otrok v Dravi, m. nj. tudi posestnikov sinček Murkovič iz Pušendorfa. Ta je prišel v preveč deročo vodo in je utonil. Njegov oče ni o nesreči ničesar vedel. Delal je istotako na Dravi v nekem čolnu, ko zagleda mrtvega dečka v vodi. Potegnil ga je iz vode in izpoznal v hudi grozi svojega lastnega otroka.

Samomor. V Zidanem mostu ustrelila se je 21 letna hčerka mašinista Julijana Kammerdiener v srce. Bila je takoj mrtva. Vzrok tega žalostnega samomora je baje nesrečna ljubezen.

Zopet uboj. Odkar dobivajo v ptujskem okraju klerikalci vedno večjo moč, postaja tudi surovost vedno večja in uboji ter umori se ponavljajo skoraj vsak dan. V noči od 20. na 21. t. m. se je zgodil zopet uboj. Takrat so šli namreč kočarski sin Jožef Sterbal ter brata Johan in Martin Toplak iz Versteje v Spuhlje. Tam so prišli skupaj z 12 fanti iz Bukovc. Prišel se je seveda takoj prepri, iz katerega se je razvil pretep. Eden fantov iz Bukovc je skočil tja in je udaril s polenom enega bratov Toplak. Jožefa Sterbal pa je sunil nekdo z nožem v prsa. Nož je predril srce in je bil Sterbal takoj mrtev. Tekom nedelje polovili so orožniki fantline in so jih oddali sodnji. Doslej še ni dognano, kateri od fontalinov iz Bukovc je z nožem suval. Predzrost teh surovežev pa se kaže tudi iz dejstva, da so ponoči čez par dni poskusili drugi fantlini iz Bukovc iz ptujske ječe zaprte ubijalce rešiti. Prinesli so celo lojtro seboj. Bili so pa pravočasno opaženi. Orožniki so skupaj z vojniki prihiteli in vse okoli zaporov preiskali. — Kaj pravijo slovenski voditelji, zlasti politikujoči duhovniki k tem vedno se ponavljajočim ubojem? Ali ne razumejo, da postaja pošteno ljudstvo razputo kakor narod ubijalcev in roparjev? Ali bi ne bilo skrajni čas, da se suroveže najstrožje kaznuje in s tem to ubijanje odpravi? Žalostno je v deželi, kjer imajo klerikalci vso moč!

Vlom. V Mariboru bilo je v trgovino g. Schneideritsch v Theresienhofu vlomljeno. Tat je pokradel 30 kron denarja. Policija ga je pa kmalu zasačila v osebi 21 letnega Johana Ferk iz Sv. Jakoba sl. g. Ferk je bil že večkrat zaradi tatvine predkaznovan. Trikrat je izvršil že večje tatvine, predno je bil 14 let star. Zdaj so ga oddali okrožni sodnji.

Stekel pes. V Mariboru ugriznil je stekel pes čevljarskega učenca Senci. Isti pes ugriznil je v Trestericu 6 letnega šolarja Antona Mlinarič. V sv. Križu ugriznil je več drugih psov. Oblast je napravila vse stroge odredbe, da odpravi pretečo nevarnost.

Pobegnil je natakars Maks Bauer iz Maribora. Preje je poneveril precej denarja. Bauera so v Gradcu vjeli in zaprli.

Tatica. V Slov. Gradcu ukradla je neka služkinja Liza Gšman mnogo zlatnine in denarja za več kot 1000 kron. Orožniki so jo pa kmalu vjeli in zaprli.

Ustrelil se je v Poheri pri Gamsu 22 letni sin čevljarskega mojstra Andrej Freindl. Storil je to baje iz strahu pred kaznijo.

Pobalinstvo. Nagrobni kamen učiteljeve hčerke v Hočah bil je od neznanega zločinca z nožem poškodovan. To je tako sramotno pobalinstvo, da mu skoraj ni para. Bržkone se je zločinec jezil nad nemškim napisom na kamenju. Upati je, da zločinca doseže roka pravice.

Iz Koroškega.

Slovenski klerikalci hujskajo zopet in hočejo prirediti veliki „tabor“ v Sv. Jakobu v Rožu. Iz tega je razvidno, da klerikalci sploh ne morejo živeti brez hujskarije in da preje ne bodejo odnehali, dokler si koroško ljudstvo s a m o ne pomaga. Komu hočejo klerikalci s to gonjo pomagati, kaj hočejo doseči? To so vprašanja, na katera imamo le en odgovor: Pomagati hočejo le svojemu žepu, doseči pa hočejo večni prepri, večno sovraštvo, da potem lažje v kalnem ribarju.

Globasnica. Piše se nam: Dragi „Štajerc“! Sprejmi tudi dopis iz Globasnice na Koroškem in pokrtači z najojstrebno krtačo naše do kosti črne klerikalce, posebno oholega župana. V nedeljo bila je druga seja občinskega odbora v letošnjem letu. Pri tej seji opomnil je podpisani župana na zelo važno zadevo, namreč naj položi račun od vodovoda, ki je že dve leti v prometu, — in to že drugokrat. To je mogočnega župana tako razkačilo, da je hitro žugal s tožbo. Seve da je brezpotrebno tirjati Vas župan za račun, ker ta je bil že storjen, ko je občinski odbor oddal vodovod za 94.084 kron podjetniku. Ali to našim klerikalcem ni bilo dovolj; storili so, kakor je to njih navada, iz občinskega odbora metljo in zavrgli prejšnje seje, prilahtili si yso oblast, delali v celi zadevi sami, da občinski odbor ni imel druge pravice, kakor dovoliti posojilo, najeti kakor kaže zdaj plačilo. Stal je ta vodovod dokaj tisočakov, več kakor je bil oddan. Morebit se še spominjate, gospod župan, kolikokrat ste povdarjali pri oddaji vodovoda, da ne sme več stati kot zapisani znesek. Ali že takrat se Vam je brala hinavščina na obrazu! Ali se spominjate, ko smo sklenili, da se ne sme drugače narediti, kakor je bila plena, samo tam ker bo manj stalo ali interesenti plačajo, kar bo več; kdo je Vam dal oblast vse predelati in sklepe občinskega sveta teptati z nogami? To je ja vaša stara navada! Seveda si volite vselej take mutece (dve tretjini jih imamo) da jih nismo videli zinit že tri leta; le tako je mogoč tak slučaj, ki se je zgodil pred nekaj leti, da se je škodovalo občino za celih 2.400 kron „za vaš trebuh“, kakor je pisal „Štajerc“ pred tremi leti. Takrat ste mi napravili 300 kron stroškov in že takrat sem vedel, da „blagor vbojim zavoljo pravice preganjanim, ker bodo potolaženi“; vem pa tudi, kaj je pa z vami štiri klerikalci; vas je Bog že do kosti tepel, pa vas še bje . . . Ne mislite, gospod župan, da bi mi Vam, takim ljudem, ki ste že v tako mali reči kakor jelov, skrbeli za vaše obilne trebuh, prepustili za stotisoče vredno delo. Nikdar in nikoli! Dovolj je, da Vam povemo, da ste klerikalci, — in s tem je vse povedano. Priredil sem zopet kravo; le pojte tožit, jo dam zopet Brejcu, kakor sem jo dal prej; — od svojih pravic pa ne